

1^η Μελέτη Περίπτωσης

Η Α. είναι 11 ετών και μαθήτρια της Ε' τάξης

- ✓ Επιχειρεί συχνά κλοπές στην τάξη
- ✓ Εισπράττει απόρριψη από συμμαθητές
- ✓ Έχει γίνει αποδιοπομπαίος τράγος
- ✓ Είναι παθητικό παιδί /κλειστό στον εαυτό του
- ✓ Απομονωμένο στην τάξη & γενικά στα διαλείμματα
- ✓ Έχει μαθησιακά κενά, μαθησιακές δυσκολίες

Διαχείριση Εκπαιδευτικού

- Άλλαξε θέση στην Α. (την έβαλε κοντά της)
- Ενασχόληση μαζί της
- Μαθησιακή υποστήριξη
- Συστηματική επιβράβευση
- Ενίσχυση εμπλοκής /πρωτοβουλιών μέσα στο μάθημα
- Επαφή μερικές φορές και στα διαλείμματα
- Κάποιες προσωπικές συζητήσεις μαζί της

Πρώτα Αποτελέσματα

- Σταμάτησαν οι κλοπές
- Απέκτησε αυτοπεποίθηση
- Μαθησιακά καλυτέρευσε
- Άρχισε να συμμετέχει στο μάθημα
- Προσαρμόστηκε πολύ καλύτερα στην τάξη
- Έγινε περισσότερο αποδεκτό από τους συμμαθητές
- Η Δασκάλα θεώρησε ότι το παιδί είναι παραμελημένο
- Θεώρησε ότι οι κλοπές δείχνουν περισσότερο ανάγκη προσέλκυσης προσοχής
- Η Α. δεν προκαλούσε αισθήματα αντιπάθειας

Διαπιστώσεις-Επισημάνσεις

- Η δασκάλα θεώρησε με βάση τις πληροφορίες για την οικογένεια της (η Α. ήταν το τελευταίο παιδί μίας πολύτεκνης –με 5 παιδιά- οικογένειας) ότι ήταν ένα παιδί παραμελημένο.
- Ερχόταν ατημέλητη στο σχολείο, χωρίς μαθησιακή υποστήριξη από το σπίτι, χωρίς φροντίδα, με αποτέλεσμα (προφανώς) να βιώνει συναισθήματα παραμέλησης ή και εγκατάλειψης (που πολλές φορές δημιουργούν αισθήματα θυμού και οργής).

Διαπιστώσεις-Επισημάνσεις

- Θεώρησε ότι η κλοπή (ως συγκαλυμμένη μορφή επιθετικότητας - προβληματικής συμπεριφοράς) εξέφραζε αυτό το αίσθημα παραμέλησης και την ανάγκη της να οικειοποιείται πράγματα των άλλων που η ίδια δεν είχε, αλλά και το ότι δεν είχε τις ικανότητες να καταφέρει άλλα πράγματα και να κερδίσει την επιβράβευση με θετικό τρόπο (π.χ. μέσα από τις μαθησιακές επιδόσεις).
- Κυρίως εξέφραζε την ανάγκη της για αποδοχή και την αντίδραση της για την παραμέληση που βίωνε στο σπίτι και στο σχολείο, αλλά και την αδυναμία της να «βρει» μία θέση και ταυτότητα στην τάξη, εφόσον δεν είχε την ανάλογη βοήθεια και επένδυση από το σπίτι.

Οικοσυστημική Ψυχοδυναμική παρέμβαση (ολιστικού τύπου) στο πλαίσιο της τάξης

- Προσπάθεια αποκωδικοποίησης /ερμηνείας των συμπτωμάτων (παθητικότητας, άρνηση συμμετοχής, απομόνωση)/ προβλήματος συμπεριφοράς (κλοπής)
- Χρήση διαίσθησης/ ενσυναισθητικής προσέγγισης του παιδιού
- Εξατομικευμένη /προσωποποιημένη προσέγγιση και σε μαθησιακό και σε ψυχοκοινωνικό επίπεδο

Οικοσυστημική Ψυχοδυναμική παρέμβαση (ολιστικού τύπου) στο πλαίσιο της τάξης

- Αλλαγή ρόλου -ταυτότητας της Α., με την αλλαγή θέσης στην τάξη (την έβγαλε από την απομόνωση και της έδωσε μία θέση στην τάξη ξανά, δείχνοντας ότι αξίζει να ασχοληθεί κανείς μαζί της)
- Επέδρασε στη δυναμική της τάξης με το να έχει μία θετική στάση/ενασχόληση μαζί της
- Δεν έκανε χρήση τιμωριών/ αρνητικών στρατηγικών
- Επέδρασε θετικά στη δική της «ψυχολογία» μέσα από την επιβράβευση των θετικών σημείων/προσπαθειών της και τη μαθησιακή και συναισθηματική ενίσχυση

Οικοσυστημική Ψυχοδυναμική παρέμβαση (ολιστικού τύπου) στο πλαίσιο της τάξης

- Δεν παρενέβη ουσιαστικά απλά σε επίπεδο συμπεριφοράς, αλλά βαθύτερων αιτιών:
- Θεώρησε την κλοπή ως σύμπτωμα ενός ευρύτερου/βαθύτερου προβλήματος: ως αποτέλεσμα αισθημάτων παραμέλησης από την οικογένεια, αισθημάτων απόρριψης από συμμαθητές και δασκάλους, αδυναμίας ένταξης στην τάξη, καθώς και μαθησιακών αδυναμιών που ενέτειναν τη χαμηλή αυτοπεποίθηση και τις συναισθηματικές ματαιώσεις/αγκυλώσεις και τη βραχυκύκλωση των δυνατοτήτων της.

Βασικά ερωτήματα του εκπαιδευτικού σε σχέση με την προβληματική συμπεριφορά

- Ποιο είναι το κίνητρο της συγκεκριμένης συμπεριφοράς του παιδιού;
- Τι μπορεί να κρύβεται πίσω από την προβληματική συμπεριφορά;
- Η προβληματική συμπεριφορά είναι προϊόν αλληλεπίδρασης με το δάσκαλο/συμμαθητές;
- Ή είναι αποτέλεσμα αρνητικών οικογενειακών εμπειριών και δυσλειτουργιών της οικογένειας του;
- Πως αντιδρά η τάξη απέναντι στην συμπεριφορά αυτή;

Βασικά ερωτήματα του εκπαιδευτικού σε σχέση με την προβληματική συμπεριφορά

- Πως αντιδρά το παιδί στις παρατηρήσεις του δασκάλου;
- Πως αντιδρά το παιδί στην συζήτηση /προσέγγιση;
- Τι γνώση έχουμε για την οικογένεια του;
- Πρόκειται για εγγενές /επίκτητο πρόβλημα;
- Οι μαθησιακές δυσκολίες εντείνουν τα προβλήματα συμπεριφοράς;

Βασικά ερωτήματα του εκπαιδευτικού σε σχέση με την προβληματική συμπεριφορά

- Στο πλαίσιο της τάξης ποιες είναι οι δυνατότητες παρέμβασης;
- Τι είναι πλέον αποδοτικό: τιμωρίες, αποφασιστική στάση, ευαισθησία-προσέγγιση, λεκτικές παρεμβάσεις του δασκάλου, υποστήριξη του παιδιού, θετικές τιμωρίες, εκπαίδευση του παιδιού σε νέες συμπεριφορές, αλλαγή θέσης, μαθησιακή ενίσχυση, συζήτηση με την οικογένεια, συνδυασμός των τελευταίων;

Βασικές ψυχοπαιδαγωγικές αρχές μίας ολιστικής προσέγγισης

- Γνώση του χαρακτήρα, του τρόπου λειτουργίας και της ψυχολογίας του παιδιού
- Ο εκπαιδευτικός πρέπει να αντιλαμβάνεται το παιδί στην ολότητα του και όχι μόνο μέσα από τις μαθησιακές του επιδόσεις
- Πιθανόν να παρουσιάζουν αυξημένο άγχος, ακόμη και χαμηλή αυτοπεποίθηση λόγω μαθησιακών δυσκολιών

Βασικές ψυχοπαιδαγωγικές αρχές μίας ολιστικής προσέγγισης

- Αποφυγή ανακριτικής ή δικαστικής προσέγγισης
- Η στάση του εκπαιδευτικού πρέπει να αντανakλά τη σοβαρότητα της κατάστασης & την υπευθυνότητα του ρόλου του
- Ο εκπαιδευτικός πρέπει να δώσει επαρκή χρόνο στον εαυτό του για να αξιολογήσει και να κατανοήσει την κάθε περίπτωση παιδιού

Βασικές ψυχοπαιδαγωγικές αρχές μίας ολιστικής προσέγγισης

- Ενεργητική ακρόαση των συμβάντων και των κίνητρων των παιδιών, για να μην επιβληθούν λανθασμένες και άδικες τιμωρίες, όταν πρόκειται για συγκρούσεις ή επιθετικές ενέργειες/συμπλοκές μεταξύ των μαθητών.
- Πληροφορίες για την οικογένεια ώστε να γίνει καλύτερα κατανοητή η δυναμική των παρεκκλιουσών συμπεριφορών του παιδιού.